การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเข้าใจ สภาพการปฏิบัติงาน ปัญหา และข้อเสนอแนะเพื่อ เพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในอำเภอวังสามหมอ จังหวัดอุตรธานี โดยทำการศึกษาจากคณะกรรมการบริหารและพนักงานส่วนตำบล ขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอวังสามหมอ จังหวัดอุตรธานี จำนวน 6 ตำบล รวมทั้งสิ้น 36 คน ดำเนิน การศึกษาในระหว่างเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2544 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2545 โดยการใช้เครื่องมือแบบสอบ ถามและการสัมภาษณ์กลุ่ม

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้เครื่องไมโครคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows คำนวณหาค่าร้อยละ ค่ามัชณิมเลขคณิตและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการ เชิงพรรณนา

ผลการศึกษาพบว่า

- 1. ความเข้าใจในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 พบว่า
- 1.1 การจัดการศึกษาปฐมวัย องค์การบริหารส่วนตำบลมีความเข้าใจในการจัดการศึกษา ปฐมวัย คือ การมีสิทธิและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัยได้ตามความต้องการและเหมาะสม สามารถจัดการ ศึกษาเองโดยดำเนินการได้ 2 กรณี คือ จัดตั้งสถานศึกษาขึ้นเอง และรับการถ่ายโอนภารกิจการจัดการศึกษาของรัฐ มาบริหารจัดการศึกษาโดยผ่านการประเมินความพร้อม อีกทั้งมีความเข้าใจในการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มุ่งพัฒนา ความพร้อมแก่เด็กตั้งแต่แรกเกิดถึงก่อนการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 1.2 การจัดการศึกษาชั้นพื้นฐาน องค์การบริหารส่วนตำบลมีความเข้าใจการจัดการศึกษา ชั้นพื้นฐาน คือ หากจะจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานต้องพิจารณาองค์ประกอบหลายๆ อย่าง คือ ความต้องการและ ช้อคิดเห็นของประชาชนในท้องถิ่น, สภาองค์การบริหารส่วนตำบล, บุคลากรในสถานศึกษาที่จะโอน, ต้องพิจารณา ช้อมูล ข้อเท็จจริงและศักยภาพของท้องถิ่นประกอบด้วย มีความเข้าใจในการมีส่วนร่วมการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ร่วมกับโรงเรียน แต่ยังไม่เข้าใจในด้านการสร้างความพร้อมให้มีระดับสูงเพื่อรับการถ่ายโอน ภารกิจการจัดการศึกษาและไม่เข้าใจการบริหารจัดการในด้านการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 1.3 การส่งเสริมอาชีพ/การศึกษานอกระบบ องค์การบริหารส่วนตำบลมีความเข้าใจว่า การส่งเสริมอาชีพ/การศึกษานอกระบบ คือการมีส่วนร่วมและการระดมทุนจัดการศึกษา อบรม พัฒนาอาชีพ เสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน โดยมีส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมอาชีพ/การศึกษานอกระบบเป็น หน่วยงานหลัก

- 2. สภาพการปฏิบัติงานในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 พบว่า
- 2.1 การจัดการศึกษาปฐมวัย พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหาร จัดการโดยการสนับสนุนช่วยเหลือวัสดุอุปกรณ์ งบประมาณ เริ่มมีการรับถ่ายโอนภารกิจการจัดการศึกษาปฐมวัย และจัดตั้งสถานศึกษาปฐมวัยขึ้นบ้างแล้ว
- 2.2 การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า เข้าไปมีส่วนร่วมในการเป็นกรรมการสถานศึกษา สนับสนุนช่วยเหลือวัสดุอุปกรณ์ งบประมาณ มีแผนที่จะดำเนินการให้มีความร่วมมือในการพัฒนาการจัดการศึกษา ขั้นพื้นฐานแต่ยังไม่มีแผนที่จะจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเอง
- 2.3 การส่งเสริมอาชีพ/การศึกษานอกระบบ พบว่า ร่วมกับส่วนราชการจัดตั้งศูนย์การเรียน ชุมชนเพื่อจัดการศึกษานอกระบบภายในท้องถิ่น ฝึกอบรมอาชีพ รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบอาชีพและ ภูมิปัญญาท้องถิ่น
- 3. ปัญหาการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 พบว่า
- 3.1 การจัดการศึกษาปฐมวัย พบว่า งบประมาณไม่เพียงพอ ขาดสถานศึกษาของตนเอง ขาด บุคลากรทางการศึกษาและการสนับสนุนทรัพย์สินวัสดุอุปกรณ์จากบุคคล ชุมชนหรือองค์กรต่าง ๆ ไม่เพียงพอ
- 3.2 การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า งบประมาณส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาไม่ เพียงพอ ขาดบุคลากรทางการศึกษา และไม่มีสถานที่เป็นการเฉพาะสำหรับจัดเป็นฝ่ายงานการศึกษาของ องค์ การบริหารส่วนตำบล
- 3.3 การส่งเสริมอาชีพ/การศึกษานอกระบบ พบว่า งบประมาณในการส่งเสริมอาชีพ/การ ศึกษานอกระบบไม่เพียงพอ ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถทางด้านการส่งเสริมอาชีพและการศึกษานอก ระบบ การระดมทุนทำได้ยากเพราะท้องถิ่นยากจน
- 4. ข้อเสนอแนะเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามพระ ราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 พบว่า ควรเพิ่มงบประมาณ จัดให้มีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ ทางการศึกษาและการส่งเสริมอาชีพ และมีข้อเสนอแนะเป็นรายด้าน คือ
- 4.1 การจัดการศึกษาปฐมวัย พบว่า ควรดำเนินการรับโอนภารกิจการจัดการศึกษาปฐมวัย ส่งเสริมให้ทุกส่วนที่เกี่ยวข้องตระหนักและมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กปฐมวัย
- 4.2 การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ควรส่งเสริมให้ทุกส่วนที่เกี่ยวข้องตระหนักและมีส่วน ร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรจัดทำแผนและกำหนดเป้าหมายให้ชัดเจนครอบคลุมภารกิจตามกฎหมายที่ ให้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เร่งดำเนินการให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีความพร้อมสูงก่อนที่จะรับโอนภารกิจการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 4.3 การส่งเสริมอาชีพ/การศึกษานอกระบบ พบว่า ควรรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบ อาชีพและภูมิปัญญาท้องถิ่น ควรจัดลำดับความต้องการในการพัฒนาอาชีพของประชาชนในท้องถิ่น พัฒนาบุคลากร เป็นแกนนำในการพัฒนาและเผยแพร่อาชีพ

The purposes of this research were to study the understanding, operation, problems and suggestions to increase the efficiency of education management of sub-district administration according to National Education Act, 1999 in Wangsammo district, Udonthani province. The research had been done in six districts from thirty six persons involved from July, 2001 to February, 2002 by the use of questionnaires and group interview sessions.

Quantitative analysis had been done by microcomputer program, SPSS for Windows to determine percentage, arithmetic means and standard deviation, qualitative analysis by descriptive approach.

Research findings:

- 1. The understanding of the education management of sub-District Administration organization according to National Education Act, 1999:
- 1.1 Pre-school education management: Sub-district administration organization must understand pre-school education management in the proper ways. Sub-district administration organization may construct their own buildings or the management and facilities may be transferred from central government run facilities. Perform evaluation of children's readiness from birth to the time of elementary education.
- 1.2 Elementary education management: Sub-district administration organization must understand elementary education management that it consists of many elements such as opinion of local inhabitants, sub-district administration council and personnel in school to be transferred. Facts and feasibility of locality must understand participate in elementary education management of school but there should not be put to consideration to create higher level of administration.
- 1.3 Career extension/Non-formal education: Sub-district administration organization understand that the of Career extension/Non-formal education is to participate and obtain money necessary for education, training, career development and strengthening the community by having concerned governmental agents assist.
- 2. Educational practices of the sub-district administration organization according to National Education Act, 1999:

- 2.1 Pre-school education management: Sub-district administration organization has participated in supplying studying aids, budget and some transferring has been undergoing.
- 2.2 Elementary education management: Sub-district administration organization has participated in supplying studying aids and budget. A plan to assist in managing elementary education has been drawn but a plan to manage elementary education independently is still not initialized.
- 2.3 Career extension/Non-formal education: Community education centers have been established with the cooperation of concerned governmental agents to train enthusiasts in different trades. Collection of local career and intelligence is on the way.
- 3. Problems concerning educational practices of sub-district administration organization according to National Education Act, 1999:
- 3.1 Pre-school education management: insufficiency of budget, unavailability of buildings, educational personal, supporting funds from individual or from community itself.
- 3.2 Elementary education management: insufficiency of supporting budget, unavailability of buildings and qualified personnel.
- 3.3 Career extension/Non-formal education: insufficiency of fund, lack of qualified training personnel. Fund raising is hard because of the poverty of the local inhabitants.
- 4. Suggestions to increase efficiency of education of sub-district administration organization according to National Education Act, 1999: It has been found that budget should be increased and qualified personnel be provided in different fields of trade training. Suggestions for each education level are as follows:
- 4.1 Pre-school education management: education of this level should be transferred and all elements concerned should participate in developing pre-school children.
- 4.2 Elementary education management: plan and goal should be precise and have wider perimeter. Expedite and improve the readiness of sub-district administration organization before the transferring role of administration.
- 4.3 Career extension/Non-formal education: organizing information concerning local career and intelligence, setting priority of necessity in developing career of local inhabitant, developing lead personnel for career development and dissemination.